

20 jaar!

Stichting Station voor Carnicateelt

Marie José Duchateau

Begin 1991 werd de Stichting Station voor Carnicateelt te Schiermonnikoog opgericht. Daarmee was de verzelfstandiging van 'Schier' een feit. Het was geen onderdeel meer van de koninginnenteeltcommissie van de VBBN. Dit 20-jarig bestaan van de Stichting biedt een goede gelegenheid voor een duik in de archieven.

Op 20 februari 1948 vroeg de "Vereeniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland aan de Burgemeester en Wethouders der Gemeente Schiermonnikoog" vergunning aan voor het oprichten van een bevruchtingsstation voor *Apis mellifera carnica*, en verzocht tevens om een politieverordening waarbij het verboden was om zonder toestemming van B&W bijenvolken te houden. Op 12 april 1949 mocht er een bevruchtingsstation opgericht worden en wel in de tuin van het gemeentehuis voor f 5,- per jaar.

In 1953 werd voor de structurering van de activiteiten ten bate van het bevruchtingsstation de koninginnenteeltcommissie van de VBBN verantwoordelijk. Tot 1982 konden imkers hun bevruchtungskastjes met jonge moeren opsturen naar Schiermonnikoog om ze door carnica-darren te laten bevruchten. Vanwege de komst van varroa vaardigde het ministerie in 1982 een verbod uit om met bijenvolken naar de Waddeneilanden te reizen. Schiermonnikoog werd daarom een teeltstation. Imkers konden een raszuivere carnica-moer bestellen die door vrijwilligers

op Schiermonnikoog werden geteeld en op Schier bevrucht waren.

Oprichting van Stichting Station voor Carnicateelt

In 1988 vond de VBBN dat Schier zichzelf moest bedruipen en dat de carnica-telers zelf de kosten moesten opbrengen. Op 7 maart 1991 werd dit een feit door de ondertekening van een drie-partijen-overeenkomst waarbij Stichting Station voor Carnicateelt niet meer onder de VBBN viel, hoewel ze wel nog verantwoording schuldig was aan de landelijke Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij.

In 1991 konden ook weer kastjes naar Schiermonnikoog gestuurd worden en werd Schier, naast een teeltstation, weer een bevruchtingsstation. Ondanks het eerdere vervoersverbod naar de Waddeneilanden werd namelijk in 1989 toch varroa geconstateerd en werd het verbod opgeheven.

Regelmatig waren er projecten voor het behoud van genetische variatie zoals: Schiermoertjes laten bevruchten door darren op Spiekeroog, een Duits Waddeneiland, of insemineren met sperma van darren van het bijeninstituut van Kirchhain (D.).

In 1995 is besloten om toch geen bevruchtungskastjes meer op Schier toe te laten vanwege het voorkomen van Amerikaans Vuilbroed in verschillende gebieden op het vasteland. Intussen was de prijs voor moeren gedaald van f 40,00 naar f 30,00. Dit was mogelijk omdat

goede lamsoorhoningoogsten, verkocht aan de plaatselijke supermarkt, extra inkomsten leverden en de stichting zonder winstoogmerk werkt.

En dan: bijenpoep

In 1996 krijgt de Stichting te maken met klachten over bijenpoep op tuinmeubelen en verfwerk van dorpsbewoners. Door de uitbreiding van het dorp in oostelijke richting is er een nieuw wijkje gebouwd waarvoor ook bomen in de buurt van het teeltstation gekapt zijn. De buurtvereniging 'Rabbit Hill' spreekt van bijenoverlast en wil een einde maken aan de aanwezigheid van het bijenstation. Ze dreigen met juridische stappen. Deze bijenpoepgeschiedenis leverde op: twee ordners vol met briefwisselingen tussen gemeente Schiermonnikoog en de Stichting Station voor Carnicateelt over het aanvragen van een vergunning, wat in het verleden niet gebeurd zou zijn, over een nieuwe plaats voor de bijenvolken, een hoorzitting, een dwangsbesluit en een conflict over wie de kosten van de verhuizing zou moeten betalen. Eind 2002 kwam uiteindelijk de vergunning: "...ontheffing te verlenen van het verbod bijen te houden aan de Reddingsweg ter hoogte van de kaasboerderij voor maximaal 35 volken." In 2002 waren de bijenvolken al verhuisd naar de nieuwe locatie en zijn er op geïmproviseerde wijze weer honderden koninginnen geteeld en honderden kilo's honing geoogst. Voorjaar 2003 is de nieuwe bijenstal gebouwd met een financiële

bijdrage van de gemeente en vooral met giften van individuele imkers, de plaatselijke supermarkt, via de plankenactie en een grote anonieme gift. En natuurlijk dankzij de vrijwilligers die meegeholpen hebben bij de bouw.

Bijensterfte

Terwijl de bijenvolken al op de nieuwe locatie stonden en er nog gesteggel was met de gemeente over de financiering voltrok zich najaar 2002 voor de Stichting een regelrechte ramp: verdwenen bijen, lege kasten, alle bijenvolken dood! Volgens het onderzoeksinstituut Celle (Duitsland) was varroa de oorzaak in combinatie met stressfactoren, zoals de verhuizing en ongunstige weersomstandigheden, waardoor de weerstand van de bijen was aangetast.

Meteen is er door de Stichting een beroep gedaan op imkers met originele Schiercarnicamoeren om bijenmateriaal beschikbaar te stellen om weer een nieuwe Schierpopulatie op te bouwen met de karakteristieke kenmerken van zachtaardigheid, 'toplatten vrij' en 'vast op de raat'. Verschillende imkers hebben aan deze oproep gehoor gegeven waardoor in het voorjaar 2003 30 volken die 100% zuiver Schiercarnica waren, meteen op de nieuwe stal geplaatst konden worden.

Bevruchtingstation Vlieland

Omdat op Schiermonnikoog nu alleen een teeltstation gevestigd is, heeft de Stichting vanaf 2009 op Vlieland een bevruchtingsstation met darrenvolken met moeren die van Schier afkomstig zijn.

Hiermee is tegemoetgekomen aan de wens van imkers om zelf bevruchtingskastjes op te kunnen sturen om hun moertjes te laten bevruchten door Schiercarnicadarren.

Zelfstandig

Met de oprichting van de NBV en daarmee het verdwijnen van de Bedrijfsraad is er in 2008 een statutenwijziging voor Stichting Station voor Carnicateelt geweest, waardoor de Stichting volledig zelfstandig werd. Artikel 2 van die Statuten luidt: "De Stichting heeft ten doel het bevorderen van de bijenteelt door het telen en verdelen van bijen van het ras *Apis mellifera carnica*, speciaal voor de gehele bijenhouderij... De Stichting tracht haar doel te verwezenlijken door het zonder winstoogmerk in stand houden en verzorgen van één of meer stations voor de teelt van raszuivere koninginnen van het ras *Apis mellifera carnica*."

De vele vrijwilligers gedurende al die jaren, te veel om ze allemaal met naam te noemen, maakten en maken het nog steeds mogelijk om de doelstelling van de Stichting te bereiken: het telen van raszuivere, zeer zachtaardige carnicamoeren, de 'Schiercarnica'. De stichting zal daarbij blijven streven naar kwaliteit, ook volgens nieuwe ontwikkelingen op gebied van selectie.

Mocht u komend jaar belangstelling hebben voor een Schierkoningin dan verwijzen we graag naar onze advertentie in het voorjaar of naar www.schiercarnica.nl

Detail

foto Mari van Iersel

Verdediging tegen ongewenst bezoek

Mari van Iersel

In de natuur is het 'eten of gegeten worden'. Veel dieren zien een bijenwoning als een goed voorziene dis en proberen daar een graantje van mee te pikken. Soms treft de imker een wesp aan op de raten. Larven van de wasmot zijn vaak te vinden op de onderlegger. Mieren zijn dol op zoekigheid. Het bijenvolk laat dat niet over zijn kant gaan. Dat de angel een geducht verdedigingsmiddel is, weten we als imker maar al te goed. Tegen een vijand als de mier helpt de angel niet, dan hebben bijen meer aan hun kaken, zoals bijgaande foto laat zien. Deze mieren hebben de poging honing te roven met de dood moeten bekopen.

Schiermonnikoog in juni - topseizoen voor koninginnenteelt